

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/49/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118203698
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118203698.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobkyne X. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX, právne zastúpená advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie 322,- Eur, o odvolaní žalovaného a žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11Csp/61/2018-42 zo dňa 26. septembra 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I.

II. M e n í rozsudok vo výroku III. tak, že žalobkyni sa priznáva náhrada trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % voči žalovanému.

III. Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 184,97 Eur v lehote X dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.

III. Strany sporu nemajú nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1, 3, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 5 zákona č. zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že v predchádzajúcom súdnom spore vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/103/2016 bola žalobkyňa úspešná proti žalovanému, ktorého súd zaviazal k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške 322,- Eur s prísl., a zároveň určil neprijateľnú zmluvnú podmienku (administratívny poplatok).

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v tomto prípade porušenie spočívalo v neuvedení predpokladov použitých pre výpočet RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Neuvedenie spomínaných predpokladov podľa názoru súdu prvej inštancie neovplyvňuje spotrebiteľa pri jeho rozhodovaní, či pristúpi na zmluvné podmienky určené dodávateľom. O to výraznejšie je to aj v tomto prípade, keď

žalobkyňa pri svojom vypočutí potvrdila, že ju nezaujímal ani údaj o výške RPMN, keďže nevedela čo tento údaj znamená. Iná situácia je pri administratívnom poplatku, pri ktorom žalovaný závažným spôsobom porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľky tak, ako to ustáli súd v predchádzajúcom spore. Stanovíť vysoký administratívny poplatok bez toho, aby bolo jasne určené za čo ho má spotrebiteľ platiť a jeho výšku odvíjať od výšky úveru, čo s administratívnym poplatkom nemá nič spoločné, ale je typické pre úrok, súd vyhodnotil ako významný zásah do spotrebiteľských práv žalobkyne. Súd pri rozhodovaní zohľadnil aj to, že žalobkyňa daný úver riadne splatila, ale na druhej strane aj to, že žalovaný jej sumu, ktorú zaplatila nad istinu úveru, t.j. 322,- Eur na základe súdneho rozhodnutia aj vrátil. Súd bral do úvahy ľahkomyselnosť správania žalobkyne, pokiaľ brala množstvo úverov, keďže len od žalovaného išlo o XX úverových zmlúv. a zohľadnil aj tú skutočnosť, že podala X žalôb o primerané finančné zadosťučinenie. Súd preto považoval za dôvodné vyhovieť žalobe len čiastočne, a to vo výške administratívneho poplatok, teda v rozsahu sumy 184,97 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že obe strany boli v konaní úspešné približne v rozsahu 1 uplatneného nároku, a preto vzhľadom na pomer úspechu v spore im nárok na náhradu trov konania nevznikol.

6. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, a to proti výroku o náhrade trov konania. Namietala, že súd prvej inštancie sa ohľadne tohto výroku riadi mylnými úvahami. Uviedla, že v tomto prípade je potrebné aplikovať ust. § 264 ods. 1 C.s.p.. Na podporu svojich tvrdení poukázala aj na viaceré rozsudky Krajského súdu v Prešove, rozsudok Krajského súdu v Trnave, ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR. Navrhla, rozsudok v napadnutom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, a to proti výroku I. rozsudku. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) zákona č. 160/215 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je potrebné vykladať reštriktívne. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť už inak. Žiadal, aby súd pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva posudzoval aj to, že žalobkyňa v rámci kontraktačného procesu konala ľahostajne. Mal za to, že vznik nemajetkovej ujmy je žalobkyňa povinná preukázať, nakoľko ide o okolnosť, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania finančného zadosťučinenia spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že Civilný sporový poriadok v uvedených ustanoveniach vyjadruje len záujmovú zásadu a zásadu proporcionality medzi výškou vymáhanej čiastky a trovami konania. Ďalej uviedol, že v prípadoch, ak výška plnenia závisí od úvahy súdu môže zo strany žalobcu dochádzať k zámernému nadhodnocovaniu sporu, aby tak priamo úmerne narastala i odmena advokáta. Z uvedeného vyplýva vhodnosť použitia postupu, že žalobca bude mať právo na náhradu trov konania, avšak len z výšky priznanej sumy (t.j. nie zo sumy žalovanej). Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žiadna zo strán sa nevyjadrila k odvolaniam.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a odvolanie žalobkyne je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom, inou vadou konania, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne,

v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednaný spor aj správne právne posúdil.

13. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

14. K námietke, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil tak skutkový stav veci, ako aj prijal správny právny záver. Vzhľadom na uvedené, ako aj na to, že žalovaný bližšie nešpecifikoval túto odvolaciu námietku, odvolací súd mal za to, že ani tento odvolací dôvod nebol naplnený.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

18. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadostučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodit' záver, že finančné zadostučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadostučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich

z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať konanie žalobkyne, ktorá si po určení neprijateľnej zmluvnej podmienky uplatnila aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, za šikanózne a v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

19. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predstrel žalobkyni na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľné podmienky (administratívny poplatok) ako to súd prvej inštancie konštatoval vo svojom rozsudku, č.k. 10C/103/2016-48 zo dňa 18.05.2017, ktoré bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 25Co/63/2017-65. Je zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobkyne plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, čím sa zároveň aj bezdôvodne obohatil. Takéto konanie bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobkyni ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov) pričom vo vzťahu k žalobkyni - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom prvom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 184,97 Eur ako vecne správny potvrdil (§ 387 C.s.p.).

21. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

22. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

23. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

24. Civilný sporový poriadok vo vzťahu k trovám konania upravuje dve skutkové podstaty. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípade, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 C.s.p. (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V takýchto prípadoch je vhodným riešením to, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 C.s.p.), keďže ten, ako je uvedené vyššie sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (pozri aj Civilný sporový poriadok, komentár doc. JUDr. Marek Števec, PhD. a kolektív, nakladateľství C.H.Beck v Prahe, 2016, strana 926 - 927).

25. Predmetom konania vo veci samej bol nárok žalobkyne na zapltenie požadovanej sumy z titulu primeraného finančného zadosťučinenia. Pri podaní žaloby požadovala žalobkyňa zapltenie sumy 322,- Eur, kde však po preskúmaní všetkých okolností prípadu považoval súd prvej inštancie za primerané priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 184,97,- Eur. Žalobkyňa tak bola podaním žaloby čo do základu úspešná, otázna bola len výška priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela práve od úvahy súdu.

26. Na základe vyššie uvedeného teda odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v treťom výroku týkajúceho sa trov konania rozhodol nesprávne, nakoľko mal žalobkyni priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z dôvodu, že výška primeraného finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu.

27. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd dospel k záveru, že v prípade výroku o trovách konania bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a rozhodnúť o priznaní náhrady trov konania žalobkyni v rozsahu 100% voči žalovanému.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100%. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).